

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

24.10.2018 № 155/0/201-18/57

На № _____ від _____

**Обласні, Київська міська
державні адміністрації**

Про підтвердження місця проживання
дитини під час вирішення питання її
тимчасового виїзду за межі України

Міністерство соціальної політики України у зв'язку із прийняттям Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення економічних передумов для посилення захисту права дитини на належне утримання” та постанови Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 620 звертає увагу на ряд питань, пов'язаних із підтвердженням місця проживання дитини під час вирішення питання її тимчасового виїзду за межі України.

Механізм видачі висновків органів опіки та піклування про підтвердження місця проживання дитини для тимчасового виїзду за межі України унормовано пунктом 72¹ Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, зокрема, визначено:

1. Перелік документів, які повинен надати той з батьків, з ким проживає дитина, до органу опіки та піклування для вирішення окресленого питання.

У зв'язку із цим звертаємо увагу на таке:

реєстрація місця проживання дитини може не співпадати із реєстрацією місця проживання заявника. Наприклад, це може бути пов'язано із тим, що реєстрація місця проживання дитини була здійснена за згодою батьків, поки вони ще проживали разом, проте після їх розлучення (зміни місця проживання одним із них) той з батьків, який наразі проживає окремо від дитини, не надає згоди на зміну реєстрації її місця проживання (передбачено підпунктом 6 пункту 18 Правил реєстрації місця проживання, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 207);

подане заявником підтвердження про відправлення рекомендованого листа про тимчасовий виїзд дитини за межі України тому з батьків, який проживає окремо від дитини, має значення виключно у разі, якщо він не ухиляється від виконання батьківських обов'язків. Тобто, у разі, якщо той з батьків, який проживає окремо від дитини, має заборгованість зі сплати аліментів, той з батьків, з яким проживає дитина, відповідно до абзацу другої частини п'ятої статті 157 Сімейного кодексу України, може не надсилати відповідний рекомендований лист;

2. Дії служби у справах дітей, які передують підготовці висновку про підтвердження місця проживання дитини для її тимчасового виїзду за межі України або відмові у його затвердженні.

При відвідуванні дитини за місцем її проживання рекомендуємо враховувати: наявність у достатній кількості особистих речей дитини: її одягу для різних сезонів та різних погодних умов, іграшок, літератури та приладдя (у тому числі шкільного) відповідно до віку дитини;

думку дитини, у разі, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може її висловити;

думку сусідів (за можливості її з'ясувати).

Також вкрай важливим є проведення бесіди з тим із батьків, хто проживає окремо від дитини, з метою з'ясування його поінформованості про її місце проживання, плани щодо тимчасового виїзду дитини за кордон, а також його намірів щодо визначення місця проживання дитини (можливо вже є відповідне судове провадження).

Разом із тим, якщо дитина досягла 14 років, достатньо провести бесіду тільки з нею, оскільки відповідно до частини третьої статті 160 Сімейного кодексу України якщо батьки проживають окремо, місце проживання дитини, яка досягла чотирнадцяти років, визначається нею самою.

Усі дії, передбачені пунктом 2 цього листа, направлені на упередження ситуації, за якої вирішення питання тимчасового виїзду дитини за межі України вирішується після здійснення заявником самочинної, без згоди другого з батьків, зміни місця проживання дитини.

3. Особливості прийняття рішення про відмову у затвердженні висновку про підтвердження місця проживання дитини для її тимчасового виїзду за межі України.

Наголошуємо, що відкриття провадження у справі щодо визначення місця проживання дитини може бути підставою для відмови виключно у прийнятті рішення / розпорядження про затвердженні відповідного висновку, а не в його видачі. Тобто, якщо таке провадження було відкрито вже після прийняття рішення / розпорядження про затвердження висновку – це не може вплинути на його видачу та не вважається його оскарженням.

Також звертаємо увагу, що інколи, у рішеннях суду про розірвання шлюбу одночасно визначається місце проживання дитини з іншим із батьків.

Поряд із вищевикладеним, з метою сприяння негайному поверненню дітей, незаконно переміщених з України, просимо після завершення дії рішень / розпоряджень про затвердження висновку про підтвердження місця проживання дитини для її тимчасового виїзду за межі України організувати проведення перевірок перебування дітей, по відношенню до яких видавалися відповідні висновки, на території України, або законність їх перебування за кордоном на час таких перевірок.

Наголошуємо, що листи Мінсоцполітики за своєю природою не встановлюють норм права та носять інформаційний, рекомендаційний характер.

Генеральний директор Директорату
соціальних послуг та інтеграції

Ю. Гайдаржи